

La maledicció de Hill House - Shirley Jackson

Als anys cinquanta, el dramaturg i guionista Tennessee Williams va posar de moda les ficcions amb rerefons psicològic, dramàtiques i inspirades en les teories més llampants de Sigmund Freud, com ara *Suddenly, Last Summer* (Elizabeth Taylor, Katharine Hepburn, Montgomery Clift), que es va rodar al Baix Empordà. El mateix any, el 1959, Shirley Jackson va publicar *The Haunting of Hill House*, que posa al dia la novel·la gòtica però sense efectismes psicoanalítics, sinó amb una prosa gèlida i un control ferri del punt de vista.

La maledicció de Hill House, editada per L'Altra en traducció de Martí Sales, comença com una novel·la de terror del segle XIX: un científic aplega uns desconeguts en una mansió que té fama d'estar encantada: l'hereu i dues noies amb experiència paranormal. L'objectiu és observar la convivència continuada per extreure'n conclusions objectives.

La novel·la ens subjuga des de la primera frase: "Cap organisme viu pot conservar el seny gaire temps en condicions de plena realitat; fins i tot les aloses i les cigales, segons diuen, també somien." Al llarg dels capítols, es succeeixen les banalitats, l'humor, l'angoixa, la por. La mansió ens recorda l'internat laberíntic on va estudiar el protagonista del *William Wilson* de Poe, i s'hi esdevenen fets tan inexplicables com els que succeïen al casalot tètric d'*Un altre pas de rosca* de Henry James. Però el referent és més aviat *El fantasma de Canterville*, d'Oscar Wilde, que ens ve a dir que els pitjors fantasmes no són els de la casa, sinó que es troben en l'interior de nosaltres. Certament, a la mansió es produeixen fets que no tenen una explicació lògica. La característica de l'edifici, esplèndidament descrit al començament del segon capítol, és una "dissonància estrident" que treu el pitjor dels visitants.

L'arribada de l'esposa del científic proporciona moments ridículs, però Shirley Jackson no abaixa la guàrdia en cap moment, ja que a vegades els personatges més ridículs són els que ho semblen menys. No ens referim a una empatia amb el fantàstic a l'estil de Tim Burton, sinó a un informe rigorós del nostre horror del dia a dia. El final de *La maledicció de Hill House*, com manen els cànons, és imprevisible i necessari: no podia acabar de cap altra manera, però no ens en adonem fins que hi arribem.